

กองทุนสวัสดิการตำบลวังกระแจะ อำเภอเมือง จังหวัดตราด

ข้อมูลทั่วไป

ตำบลวังกระแจะ มีเนื้อที่ประมาณ 85.97 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 53.731 ไร่ เป็นที่ราบสูงเนินเขา และราบสูงสลับกัน มีสภาพพื้นที่กึ่งตัวเมืองกึ่งชนบท แบ่งเขตการปกครองเป็น 12 หมู่บ้าน มีจำนวนประชากร 8,879 คน ครัวเรือน 20,843 คน

ประวัติของตำบล ด้วยคำบอกเล่าของ อบต. และผู้สูงอายุเล่าว่า เดิมที“ตำบลวังกระแจะ” ยังไม่มีชื่อระบุแน่ชัด จนกระทั่งได้มีเจ้าเมืองชื่อ “พระยาตราด” มาปกครองเมืองที่บริเวณบ้าน หมู่ 6 (บ้านท้ายวัง) ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นหมู่บ้านสระอินทนิล ซึ่งบริเวณดังกล่าว มีต้นกระแจะโตประมาณ 10 คนโอบขึ้นอยู่ ท่านเจ้าเมืองจึงได้ประชานามให้ว่า “ตำบลวังกระแจะ” และได้เรียกเป็นชื่อตำบลมาจนถึงปัจจุบัน

อีกด้านหนึ่งจากการสอบถามผู้สูงอายุหลายหมู่บ้าน ไม่มีใครยืนยันว่ารู้จักต้นกระแจะ แต่บอกว่าเมื่ออดีตที่ผ่านมา บริเวณบ้านท้ายวังและพื้นที่ใกล้เคียงเป็นที่ลุ่มน้ำลึก เรือสำเภาสามารถวิ่งเข้ามาได้ มีพบสมอเรือโบราณที่หนองยายหลาย หมู่ที่ 5 และพื้นที่บ้านท้ายวัง เป็นวังน้ำลึก เคยมีกระแซ้เข้ามาอาศัย (จากคำบอกเล่าของนายเสมอ อินทะสาร บ้านเลขที่ 25 หมู่ที่ 9 ในอดีตเป็นหมู่ที่ 4 และท่านผู้เฒ่าหลายท่านพูดตรงกัน และยังมีเรียกต่อไปอีกหลายวัง เช่น วังหิน เป็นต้น คำว่า “วัง” มาจากวังน้ำลึก ชาวบ้านจะเรียกว่าว่า “วัง” เป็นที่เพาะพันธุ์สัตว์น้ำ

การก่อเกิดของกองทุนสวัสดิการ

ตำบลวังกระแจะได้มีการก่อตั้งกองทุนสวัสดิการชาวบ้านวันละบาท เป็นการสร้างหลักประกันความมั่นคงของชาวบ้านตำบลวังกระแจะ โดยกระบวนการฟื้นฟูระบบทุนทางสังคมของชุมชน โดยมีคณะทำงานขององค์กรชุมชนคนตราดเป็นผู้ประสานงานในพื้นที่จังหวัดตราด และเริ่มก่อตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนให้เกิดขึ้นทั่วทุกตำบล ซึ่งตำบลวังกระแจะเป็นตำบลหนึ่งที่ได้มีส่วนร่วมในการสนองนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยยึดหลัก “เศรษฐกิจพอเพียง” ในวันนี้ภาคประชาชนมีบทบาทในการรวมกลุ่มในการก่อตั้งกองทุนสวัสดิการในรูปแบบที่หลากหลาย ในการนี้องค์กรบริหารส่วนตำบลวังกระแจะได้เข้ามามีบทบาทในการมุ่งเน้นคุณภาพชีวิตมากขึ้น ซึ่งแต่ก่อนมักจะมองเห็นถึงความสำคัญในการสร้าง

ฐานองค์การการเงินชุมชน รูปแบบออมวันละบาท

- ก่อตั้ง 1 กรกฎาคม 2548
- สมาชิกเริ่มแรก 285 ราย
ปัจจุบัน 358 ราย
- เงินทุนเริ่มแรก 109,725 บาท
ปัจจุบัน 168,000 บาท

ความเจริญในด้านสาธารณูปโภค เช่น ถนน ท่อระบายน้ำ ไฟฟ้า เป็นต้น โดยได้รับการกระตุ้นจากรัฐบาลกลางที่เป็นผู้ให้การสนับสนุนในองค์ความรู้ การบริหารจัดการ หนุนเสริมงบประมาณ และติดตามประเมินผล ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลวังกระแจะก็ได้ให้การสนับสนุนการก่อตั้งกองทุนดังกล่าว โดยมีคณะกรรมการกองทุนเป็นผู้บริหารจัดการเงินกองทุนในชุมชนของตนเอง และมีสวัสดิการครบวงจรทุกกลุ่มเป้าหมายที่ลดรายจ่าย จัดสวัสดิการตั้งแต่เกิด แก่ เจ็บ จนกระทั่งตาย เป็นการเชื่อมโยงต่อยอดจากเครือข่ายสวัสดิการในชุมชนที่มีอยู่แล้ว กล่าวคือ กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มสตรีอาสาพัฒนา กลุ่มอาสาสมัคร กลุ่มผู้นำองค์กรพัฒนาต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งได้อาศัยฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลที่มีมานานแล้ว

จุดเริ่มต้นของการก่อตั้งกองทุนชาวบ้านวันละบาทของตำบลวังกระแจะ เริ่มมาจากผู้นำภาคประชาชน (ตัวแทนองค์กรชุมชนคนตราด) คือ นายวิจิตร บัวตรี นำแนวคิดของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) โดยการประสานงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลวังกระแจะในครั้งแรก โดยจัดเวทีที่สำนักงาน อบต.วังกระแจะ เมื่อเดือนมิถุนายน 2548 โดยมีคณะผู้บริหารของ อบต. และผู้นำชุมชนจำนวน 8 หมู่บ้านในพื้นที่ตำบลวังกระแจะ เข้าร่วมเวทีประมาณ 35 คน ได้รับฟังคำชี้แจง สร้างความเข้าใจในระบบสวัสดิการชุมชนวันละบาท หลังจากนั้นทาง อบต.วังกระแจะไม่ได้ติดตามหรือสานต่อจึงขาดระยะในการก่อตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนขึ้น ต่อมา นายวิจิตร บัวตรีจึงหันมาสนใจผู้นำแต่ละหมู่บ้าน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต. อาสาสมัครต่าง ๆ เข้าร่วมประชุมจากเวทีสร้างความเข้าใจการจัดสวัสดิการชุมชนอีกหลายครั้ง ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากความไม่ชัดเจนของผู้นำ ทั้งนี้ในหมู่บ้านมีกลุ่มสร้างสวัสดิการหลากหลาย และประชาชนได้มีการใช้สิทธิ์ในการจัดสวัสดิการให้กับตัวเองมาก และที่สำคัญประชาชนมีเวลาว่างไม่ตรงกันเนื่องจากต้องไปทำมาหากินจึงเข้าร่วมประชุมแต่ละครั้งไม่พร้อมเพรียงกัน หลังจากผิดหวังจากการจัดเวทีสร้างสวัสดิการชุมชนวันละบาทหลายครั้ง นายวิจิตร บัวตรีจึงได้หันมาตั้งคณะกรรมการในหมู่บ้านหนองบัว หมู่ที่ 2 ที่มีความพร้อมในหมู่บ้านของตัวเองก่อน จึงเกิดความชัดเจนขึ้นในส่วนหนึ่ง ซึ่งยังไม่มี การแต่งตั้งประธานกรรมการที่เป็นตัวตนในระดับตำบล เพราะยังหาบุคคลที่มีความพร้อมและเหมาะสมไม่ได้

หลังจากนั้นได้มีการร่างระเบียบข้อบังคับของกองทุนสวัสดิการชุมชนภายใต้ชื่อ “กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวังกระแจะ” ประกาศใช้เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2548 โดยกำหนดสถานที่ตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวังกระแจะ ณ ที่ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชนบ้านหนองบัว หมู่ที่ 2 ใช้เป็นที่ประชุมหรือนัดพบของกรรมการเป็นการชั่วคราว และประสบความสำเร็จครั้งแรกในการประชุมเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2548 ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลวังกระแจะ โดยคณะผู้บริหาร อบต.ได้เข้าใจและพร้อมให้การหนุนเสริมการก่อตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวังกระแจะ เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องของตัวเอง โดยเฉพาะ และมุ่งหวังให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ตำบลวังกระแจะอย่างทั่วถึง

จึงมีการกำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการเป็นประจำทุกเดือน โดยนัดหมายทุกวันที่ 10 ของเดือน เป็นการประชุมประจำเดือน จุดพบกันที่สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลวังกระแจะ และใช้สถานที่ตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวังกระแจะ เปลี่ยนแปลงจากที่ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชนบ้านหนองบัว ที่ไม่สะดวกในที่จอดรถ และการสัญจรไปมาทางนายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังกระแจะ นำโดยนายกนก ใจรักษ์ ได้อนุญาตให้ใช้สถานที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังกระแจะ เป็นที่ตั้งของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวังกระแจะ เป็นการถาวร โดยมีวัตถุประสงค์หลักของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวังกระแจะ ดังนี้

1. เพื่อให้มีการช่วยเหลือหรือเกื้อกูลกัน สมาชิกมีส่วนร่วมในการสร้างสวัสดิการให้กับตนเองในยามเดือดร้อน กรณีจำเป็นเร่งด่วน เป็นการแบ่งเบาภาระให้กับครอบครัวของสมาชิก
2. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ เป็นแรงจูงใจของการทำงานเพื่อสังคม
3. เป็นการสร้างกระบวนการให้มีส่วนร่วมระหว่างคนกับคน คนกับธรรมชาติ คนกับรัฐ และเกิดเครือข่ายให้มีการเกื้อหนุนช่วยเหลือกันและกัน
4. เพื่อก่อให้เกิดการเชื่อมโยงกองทุนสวัสดิการในระดับหมู่บ้านสู่ระดับตำบล เป็นกิจกรรมหนึ่งของการรวมกลุ่มของสมาชิกที่สร้างวัฒนธรรมในการพบปะระหว่างผู้นำกับสมาชิก ส่งเสริมให้สมาชิกในตำบลมีส่วนร่วม

การบริหารจัดการกองทุน

คณะกรรมการ ได้มาจากตัวแทนแต่ละหมู่บ้านๆละ 3 คน มาร่วมร่างกติกา ประชุมคณะกรรมการ 3 เดือน/ครั้ง ประชุมสมาชิกและเก็บเงินปีละ 1 ครั้ง ปีแรกเก็บ 365 บาท+ค่าสมุด 20 บาท ปีต่อไปเก็บ 365 บาทถ้วน สวัสดิการที่จัดให้สมาชิก มี 4 เรื่อง ได้แก่

- 1) เป็นค่ารักษาพยาบาล นอกโรงพยาบาลคั่นละ 100.- บาท ปีละไม่เกิน 5 คั่น
- 2) เป็นค่าทำศพ (ฌาปนกิจ) เสียชีวิตทุกกรณี 5,000 บาท
- 3) รับขวัญเด็กแรกเกิด จำนวน 500.- บาทต่อราย (บุตรของสมาชิก)
- 4) สำหรับผู้ประสบปัญหากรณีพิบัติภัย อยู่ในการพิจารณาของคณะกรรมการแต่ละราย

ผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ตำบลวังกระแจะมีกลุ่มสวัสดิการอยู่หลากหลายกลุ่ม มีกติกาของตนเอง ดังนั้นการเกิดกลุ่มสวัสดิการชุมชนตำบลวังกระแจะขึ้นใหม่ทำให้ชาวบ้านมีการใช้จ่ายเงินในการออมแต่ละกลุ่มมาก จึงมีสมาชิกไม่มากนัก และกองทุนสวัสดิการยังไม่ได้เชื่อมโยงกับกลุ่ม กองทุนอื่นๆในชุมชนมากนัก ส่วน อบต. ได้ทำ MOU สนับสนุนกองทุนแล้ว แต่ยังไม่ได้รับงบประมาณเนื่องจากติดที่กรอบการทำงานของหน่วยงาน

สิ่งที่ จะดำเนินการต่อไป

กองทุนสวัสดิการชุมชน ได้แผนการดำเนินงานเอาไว้ว่าจะ จัดสวัสดิการเพิ่มเติม ได้แก่ การเพิ่มค่ารักษาพยาบาลจากคี่นละ 100 บาท ไม่เกิน 5 คน เป็น ไม่เกิน 7 คี่น การ เพิ่มค่าทำศพ(ฌาปนกิจ)เสียชีวิตทุกกรณี เป็น 7,000 บาท และประสานงานกลุ่มสวัสดิการต่างๆ ในตำบล บูรณาการร่วมกันเป็นกองเดี่ยว

ผู้ประสานงาน : นายวิจิตร บัวตรี

โทร. : 08-6818-7601